

גיליון 51

יולי 2019 • תמוז ה'תשע"ט

מוֹטְטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

הפעל וממה?

מיקי אלטמן
צביה גולן
שרית גרדוול
שושנה ויג
גיל יצחק
ורד מעייני
תמי קויפמן
אאידה רוזן
עמוס רום
בן שמואלי



גיליון 51 מתחיל...



בתור בני אדם אנחנו זקוקים לתחושת הביטחון והידע. דווקא בגלל זה אנחנו נמשכים כל כך לתעלומות, כי בעצם אנחנו נמשכים לשאיפה ולתקווה לפתור אותן.

וזאת כנראה גם הסיבה ששיר גורדון, בתו של חבר המערכת רובי גורדון, הציעה לנו את הנושא הזה.

בגיליון זה תוכלו לקרוא על כל מיני תעלומות שמלוות את החיים. תמצאו כאן שירים וסיפורים שחושפים משהו מהמסעות והתהליכים בדרך לפתרון התעלומה, או שמתארים את הרגע שבו דווקא מבינים שלתעלומה הזאת לעולם לא יהיה פתרון...

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון

נ"ב, לגמרי במקרה יצא שמספר הגיליון הזה הוא 51. אין לזה שום קשר לתעלומות שאופפות את "אזור 51" בנבאדה, ארה"ב.

או שמא יש?

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות. העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.





השחפים במפרץ דיוס

השחפים במפרץ דיוס הם הגדולים בעולם. חוקרים ניסו לפצח את סודם של שחפי המפרץ, אך למרות המאמרים פתרון לתעלומה לא נמצא. המחלוקת המחקרית לא מעסיקה את הציפורים שמקצתן עפות בשמי המפרץ ומקצתן עומדות על השלט הגדול שבגג המלון השולט על המפרץ. שם, במרומי השלט, יירגעו וינמנמו, ממש כמו האורחים במרפסת שמתחת. בערב יידלק השלט ויאיר: "מלון 42 המלאכים. מחויבים לרצונותיך".

מלון הפאר מבטיח אירוח ברמה עילית והוא מתהדר במרפסת בעלת נוף מהיפים בעולם, מים בצבע טורקיז עד לקצה האופק ומצוק תלול שבסופו המרפסת. ובמרפסת יושבים האורחים תחת שמשיות וביניהם סובבים חרישית מלצרים. שלווח ורוגע בניחוח קולוניאלי מעודן.

תחת אחת השמשיות יושבים להם שניים, גבר ואישה, ומשוחחים ביניהם חרישית. היא בשמלה מבד אוורירי, הוא בחליפה בהירה. ניכר שהשניים נעים בטווח הגילים החמקמק שבין ארבעים לשישים. אורחים רבים על המרפסת, אך רק שניים אלו יושבים וגבם אל הנוף. על השולחן שביניהם בקבוק שמפניה צונן שנפתח קודם לכן ברוב טקס בידי מלצר מיומן.

במחצית הבקבוק לערך מצאה היא לנכון לספר לו על בחור מעניין שפגשה. מאהב, הוא שאל, והיא אישרה במנוד ראש קל והסבירה שחשבה רק על איזה פלירט קליל, כמו שנהוג, אבל התרחשה תקלה רגשית שהביאה אותה לכדי החלטה. הוא המהם משהו והיא שתקה ונשמה עמוקות. הוא מזג באיטיות מהבקבוק לשניהם והיא ניגבה בידה דמעה בלתי נראית מקצה העפעף. הוא מיהר לשלוף את מטפחת המשי מכיס מקטורנו אך היא דחתה אותה באדיבות. רק גרעין חול שיצא, הסבירה והציגה את כרית אצבעה.

היא הביטה בבקבוק ואמרה כי ברצונה לעזוב. אמרה ונתבצרה שותקת.

לחיו האדימו כשלגם מכוסו עד תומה. אז נטל את הבקבוק הצונן שדמעות של לחות זלגו לאורכו, ומזג ממנו עוד. השניים שתו שותקים וכשהניחו את הכוסות מידיהם, הוא הביט בשעון שעל הקיר מאחוריה, והחל מדבר בקול כה שקט עד שנאלצה לקרב את ראשה אליו.

תחילה סברה שזו דרכו להחזירה אליו, אבל מתוך שידעה לקרוא את עיניו הבינה שדבריו כנים. אוראז גילתה שחומתה עשויה לבני סוכר, ואלה נמסו תחת מטר מילותיו. כשהפנימה, נותרה נדהמת מהגילוי על אודות המחלה הקשה שבה לקה. הוא סיפר שהמומחים סבורים שהטיפולים הקשים לא מבטיחים החלמה מלאה. אולי בעתיד הרפואה תשתכלל, אבל אני לא אספיק, אמר ביבושת.

היא ליטפה ברוך את שערור והתחננה שישכח את שאמרה לו מקודם. אשאר, הבטיחה, יחד ניסע לטיפולים, אמרה בבכי אילם.



הוא שלף ממקטורנו סיגר שמנמן ומיד התייצב מלצר שבלי אומר קטם את הקצה והחזירו לבעליו. זה הכניס את הסיגר לפיו וסובבו סביב שלהבת המצית שצצה ביד המלצר. המלצר הסתלק ועשן ריחני אפף את הזוג כווילון. הוא התמסר לעינוגי הסיגר, היא התאהבה מחדש באצבעותיו העדינות. אחר כך, כשהוטלה שארית הסיגר למאפרה שביניהם, גילה לה שסירב לטיפול. לא מפסידים במלחמה שנמנעה, אמר, וחיוכו העדין שב ושבה את לבה.

היא ניסתה לדבר על לבו עד לתום הבקבוק בצל אותה שמשייה לבנה, אך הוא הסתובב ובהה בנוף. לבסוף הפך את הבקבוק הריק מעל לכוסה כדי לוודא שאף טיפה לא נותרה בו. ארז הניח את הבקבוק בזהירות על השולחן וסימן לחבורת המלצרים שהמתינה בצד. שני מלצרים רכנו מתחת לשמשייה הצחורה ועזרו לו לקום. הם הובילו אותו בעדינות לקצה המרפסת, ובתיאום מושלם הניפוהו מעל למעקה והשליכוהו לתהום. מחיאות כפיים וקריאות בראבו נשמעו מכל עבר. היו אף שהניפו משמשיותיהם כוס ברכה לעברה בעוד היא נותרה ישובה הלומה, מנסה לעכל.

כל השחפים שנחו על השלט הגדול שממעל מיהרו לצלול לשולי הצוק ולהצטרף לחבריהם המנקרים בגופה המרוסקת.

כעבור שבוע הותקן על גג המלון שלט חדש: "מלון 43 המלאכים. מחויבים לרצונותיך".





לענף הרביעי של האיקליפטוס
 הכי גדול בחרשה היה קשור
 חבל עבה – מקצועי כזה
 מי שלא נזהר היה
 עלול להתלות ולמות.
 כמו הפיליפינית היא
 של השכן הנכה פשהוא זרק אותה.
 או אולי פשוט להתנדנד. האיקליפטוס
 צמח על גדת הנחל הקטן ויכלת ממש
 לצבר תנופה, לזנק בצרכה
 טרזן. זה המנח
 והיה היתה חרשה קטנה.
 הערוץ הזניח ההוא של נחל חדרה הותיק והטוב
 עמד יבש במשך שנים
 אלא שחרף אחד
 החלקת מהחבל
 והתרסקת למים הרדודים.
 מזעזע זחלת הביתה בדממת בזיון מדממת
 התחבאת במחסן בבגדים ספוגים, כבדים
 חפשת תנור להתבשל בו
 וכשהשמש פרשה המחסן התחזה לרחם
 המשורר, לחבל הטבור. אחרי מילגניום במחסן הזה
 אפה והחלדות דברתם
 את אותה שפה והסכמתם
 שאין זמן או צרך
 במלחמות.





"בואי, תשבי לידי"

"בואי, תשבי לידי", הוא קרא לה. איש צעיר שישב בשורה השנייה בכיתה הלימוד. היו לו פנים חייכניות, לא מגולח, מסוקס־משהו, עיניו השחורות זרחו בארובותיהן. אפשר לומר שתווי פניו מצאו חן בעיניה. זה קורה לפעמים בין מורה לתלמיד. והיא תמיד זכרה את אלה שהצליחו לרגש אותה לאורך הקריירה. זה תמיד נשאר מאחורי דלת הכיתה, היא אף פעם לא פרצה את גבולות הדימיון, לפעמים הם הופיעו בחלומות.

כאן הוא היה תלמיד בן 32 שלבש בגדים כתומים. כשפתחה את דלת הכיתה הוא ישב ביניהם בשורה השנייה, בכיתה שלה היו חמישה רוסים והוא אחד מהם, תמיד צמודים זה לזה, כמו פתחו חזית על העיר לנינגרד לפחות. מסביב כמה כתומים ערבים ולפעמים יהודי אחד. שמונה וחצי בבוקר היא והם באותה כיתה שבין הסורגים.

היונה הטילה ביצה לפני שבועיים והיא בחופש שלה על אדן החלון מצפה לגוזל שיבקע מן הקן. כשהיונה הומה הם סוגרים את החלון ומקשיבים לקולה.

אישה בשנות השישים המוקדמות שנראית בת ארבעים ואולי חמישים. אצלם הזמן הפסיק למלא תפקיד. הם תמיד שואלים את עצמם בת כמה היא, עורה עדיין בוהק ועיניה עדיין נוצצות והם מחייכים, לפעמים מצחיקים אותה וגם מפחידים אותה.

גם מה שלא למדה בסמינר למורים הסכימה ללמד אותם. היא לימדה מתמטיקה ברמת יסוד. בחוברת התרגילים התקדמה איתם יחד והרגישה דווקא לא רע כשנזכרה עמם בסדר פעולות החשבון, למדה אתם לפתור בעיות פשוטות־פשוטות בהנדסה, וידעה שקווים מקבילים אינם נפגשים, אך לשם לא הגיעה.

והוא יבגני, שהיה צעיר עם חיוך שובה לב, כך היה נדמה כששכחה לרגעים היכן היא נמצאת ובחברת מי היא מתרועעת יום־יום. היה נדמה שהוא זקוק לה יותר מן השאר, והיא הרי המורה שלו והוא התלמיד שלה. רק קצינת החינוך הזהירה אותה שלא תשכח היכן היא נמצאת.

ושוב החל שיעור חשבון, והוא מבקש ממנה: "בואי". היא קצת מהססת אך ניגשת אליו, יודעת שהוא יושב בין רוצחים, קצת רמאים ומי יודע מה. והוא מבקש ממנה עזרה בסך הכול במתמטיקה, בסך הכול בחיבור שברים פשוטים. היא מעתיקה תרגיל למחברת החשבון בעטיפה החומה. מחברת כזאת כמו של פעם. כותבת את התרגיל ומסבירה לו שוב בפעם המיליון. "תראה, קו שבר מכפילים למעלה ולמטה, מצמצמים – והרי התשובה". והוא מחייך ויודע שגם בשיעור הבא יקרא לה.

היא יוצאת להפסקה ושומעת את קולה של קצינת החינוך, את לא בצד שלהם, "תזכרי, את חייבת לשתף". היא עומדת מול קצינת החינוך ואומרת לה: "את יודעת, יבגני מבקש ממני כל הזמן שאסביר לו, שאבוא אליו".

"חכי רגע, אני אבדוק מה הוא עשה!"

היא מדליקה את המחשב ומחפשת את שמו בין מאות השמות, והוא עולה שם.

"את לא רוצה לדעת על מה הוא יושב...?" היא מרימה את עיניה מן הצג. ופולטת "הוא שידל לזנות, סחר בנשים".





אמא אמרה : כשתגדלי תביני.
אז נסיתי להבין, בחיי שנסיתי להבין.
עיני שקד עצומות פקחתי
עד דלא ידע
בשוקים התהלכתי וגופי חמרמר
ראוני השומרים
חשובני משגעת
סובבת על הפתחים
לא ידעתי את נפשי
היום אני גדולה
כרסי מלאה הן
ספינות ידע צרו על קירות חדרי
זמרת הארץ בתוכן
ועדין אינני מבינה
ומה אמר לבתי הקטנה ?



איש זר התיישב על ידי ברכבת.

היה לו כתם גדול על הסנטר. כתם אדום, בעל צורה לא ברורה, מעט שערות צומחות עליו באיסדר. הכתם נראה לי כאילו יש לו חיים משלו, צחוק משלו, בכי משלו, אפילו תאוה משל עצמו.

הייתי רק בת שמונה שנים, אולי תשע. לא יותר.

היינו בדרך לבקר את דודה חנה שגרה בחיפה. אהבתי את דודה חנה ואת הסיפורים שלה, אבל אימא תמיד אמרה:

”תפסיקי, חנצ'ו. הילדה עוד תצא לי משוגעת מהסיפורים שלך.”

אבל חנצ'ו לא הפסיקה. היא אהבה לספר לי סיפורים מ... שם, עד שחשבתי ש'שם' זה שם של ארץ רחוקה. לפעמים הייתי שואלת את הדודה איפה הבעל שלה והילדים שלה, אבל היא הייתה עונה לי תשובות מבלבלות כמו: ”כשתגדלי אני אספר לך הכול”. זה היה מבלבל כי גם ככה היא סיפרה לי המון על המקום הזה שהיא באה ממנו, המקום שהיא קראה לו ”הארץ שבה אפילו הציפורים פחדו לצייץ” – ואימא הייתה כועסת עליה ושולחת אותי לישון.

עכשיו ישבו אימא ואבא מולי ברכבת, ואימא אמרה:

”שבי יפה, ותחזיקי טוב שלא תיפלי לי חס וחלילה.”

אימא תמיד חשבה שהדברים יקרו רק לה. אני אהיה לה רעבה, אני אהיה לה צמאה, אני לא אישן לה בלילה. גם עכשיו, אני אפול לה.

אבל לא נפלתי.

לפחות לא מהכיסא.

רק מהכתם החי של האיש שלידי.

”אימא, תראי”, הצבעתי באצבע קטנה על הסנטר של האיש.

אימא החליפה צבעים, ואמרה:

”לא מצביעים באצבע על אנשים. אל תעשי לי בושות.”

היא חייכה אל האיש, והוא הסיר את המגבעת מראשו בתנועת קידה.

”זה בסדר, אני רגיל שהכווייה הזאת שלי מושכת תשומת לב. בעיקר של ילדים.”

אימא לא שאלה דבר, אבל האיש בכל זאת סיפר:

”זה שרף מאוד”, הוא סיים את סיפורו הקצר, ”ממש שרף מאוד”.



לא הבנתי את סיפורו. ניסיתי להבין, אבל הוא דיבר מהר, ומדי פעם השתמש בשפה אחרת, כך שלא הצלחתי להבין דבר חוץ מהעובדה שזה שרף מאוד. מפניה של אימא נראָה לי שגם היא לא ממש הבינה. היא רק אמרה לו בלחש: "זה לא לאוזניים של הילדה", והוא חיך במבוכה ועבר לשבת במקום אחר עם הכתם שלו.

אחר כך דודה חנה סיפרה לי עוד על 'שם', וגם על איש ששמו היה הָרְשִׁי. זו הייתה הפעם הראשונה שהדודה הזכירה את הרשי.

"הוא היה בחור יפה", היא אמרה ועיניה נצצו באור חדש, "ממש בחור יפה!"

"את אהבת אותו?" שאלתי.

"מאוד", היא ענתה, ולחיייה האדימו.

"אז למה לא התחתנת אָתוּ?"

"כי... יש דברים שלא נועדו לקרות..."

"אבל מה קרה לו? איפה הוא היום?" לא ויתרתי, והדודה שקעה במחשבות, ואמרה משהו על מישהו שהיא קראה לו "יימח שמו ושם זכרו", שהיה לו מין תחביב כזה לקחת מקל עם אש ולשרוף יהודים. "יימח שמו ושם זכרו", היא הוסיפה שוב, ליתר ביטחון.

ואני נשארתי רגע לשבת במקומי. רציתי להגיד לה שאולי ראיתי את הרשי ברכבת, אבל אימא בדיוק נכנסה לחדר ואמרה:
"ידעתי שבסוף הילדה תשתגע לי".





תמיד ידעתי שיש גנבות באגף החינוך. המזכירות הזהירו אותי להיות צמודה לתיק שלי ולא להשאירו בלי השגחה, וכשבאתי לקחת חומר מהמרפד הצמוד או לצלם דפי עבודה הייתי מבקשת מדניאלה הפסיכולוגית לשמור לי עליו. הייתי נכנסת לדניאלה ומניחה את התיק על אחד הכיסאות שבחדרה, "מה נשמע, דניאלה?" הייתי שואלת, "אני משאירה את התיק". והיא הייתה מרימה את הראש מניירותיה ומהנהנת. רק פעם אחת שכחתי להשאירו אצלה, ובאותה פעם נגנבו לי מתוך הארנק מאתיים שקלים. יצאתי בזול, כי לאיריס נגנבו חמש מאות שקלים ולשתי מזכירות נגנבו כרטיסי אשראי.

"דווקא גנב משכיל", אמרה לי אחת מהן, "קנה ספרים בסטימצקי".

מובן שדניאלה לא רק שמרה על התיקים שלנו. כפסיכולוגית חינוכית היא ליוותה את הפרויקט העירוני שמימן שיעורים פרטיים לילדים מתקשים ושבנו עבדתי כמתגברת. התייעצתי אֶתה במיוחד בקשר ליעלי, ילדה בעלת לקות שפתית שסירבה לשתף פעולה למרות הפרסים, הגיוון בשיעורים והמשחקים שהצעתי לה. דניאלה טענה שהתרגולים השפתיים מתישים את יעלי, היא עזרה לי להבין מה עומד מאחורי התנהגותה ואיך להתגבר על התנגדותה.

הקשר בינינו התחזק. שוחחנו הרבה גם על חיינו האישיים. הייתי אז בתחילת ההיריון הראשון שלי, היו לי בחילות איומות והרגשה כללית נוראה. הייתי קצרת רוח, וחששתי שאיבדתי את הסבלנות שהייתה בי לתלמידיי. נמלאתי רגשות אשמה. שפכתי את לבי לפני דניאלה, והיא ניסתה לעזור, וגם אם לא הצליחה, הרי עצם ההקשבה שלה הקלה עליי והרגיעה אותי. היא עצמה סיפרה לי על ילדיה ועל בעלה ומשפחתה. אהבתי את השיחות הללו. סיפרתי לה על הילדים שלימדתי. על יואב שהיה נקלע תדיר לקטטות, על שירה שחברותיה לא הסכימו לשחק אֶתה ועל קורל שכמעט לא דיברה. היא ידעה להסביר את פשר התנהגותם ואת צורכיהם, והנחתה אותי אט-אט בדרך לפתרון. אני זוכרת שהייתה לי בעיה מסוימת עם אחת הגננות, והיא השכילה לנתח מה עומד מאחורי הקונפליקט ואיך אפשר להתגבר עליו. יום אחד הגעתי לאגף כדי לשוחח אֶתה על מקרה שאירע באחד הגנים. עשרים ושניים זוגות מספריים נגנבו. הגננת סיפרה לי על כך באותו יום כשניגשתי עם התלמידה שלי לקחת זוג מספריים משולחן היצירה וראיתי שנשארו רק ארבעה זוגות.

"איפה כל המספריים?" שאלתי.

"איך לי מושג", היא אמרה, "הם נעלמו. היו לנו עשרים ושניים זוגות ולפני שבועיים שמנו לב פתאום שנשארו רק עשרה. מאז נעלמו עוד שישה. חיפשנו בכל מקום ולא מצאנו".

בסוף אותו יום אחת האמהות שהגיעה לקחת את בנה מהגן התעכבה בחדר היצירה שבו ארגנתי את חפצי. ישבתי בפינת החדר והבחנתי בה חוטפת מספריים ומגניבה אותם לכיסה.



הייתי המומה. האם זו היא שגנבה את עשרים ושניים זוגות המספריים? מה היא עושה בעשרים ושניים זוגות מספרי ילדים ישנים? מיהרתי לאגף אבל דניאלה נעדרה. נורית המזכירה אמרה שהיא לא חשה בטוב ונאלצה ללכת מוקדם.

"רציתי להתייעץ אֶתה", אמרתי לנורית וסיפרתי לה על אמו של הילד מהגן.

"זאת מחלה כזאת", אמרה נורית, "יש לה שם, אבל אני לא זוכרת מהו".

"רציתי שדניאלה תסביר לי את ההיגיון מאחורי המעשים", אמרתי.

נורית צחקה:

"מי אמר לך שיש היגיון מאחורי המעשים?" היא שאלה.

חזרתי לאגף למחרת, אבל דניאלה הייתה עדיין בחופשת מחלה, וכמה ימים אחר כך התברר שלא תשוב לעבודה, כי כשבדקו את הספחים של כרטיסי האשראי שנגנבו גילו את חתימתה עליהם.

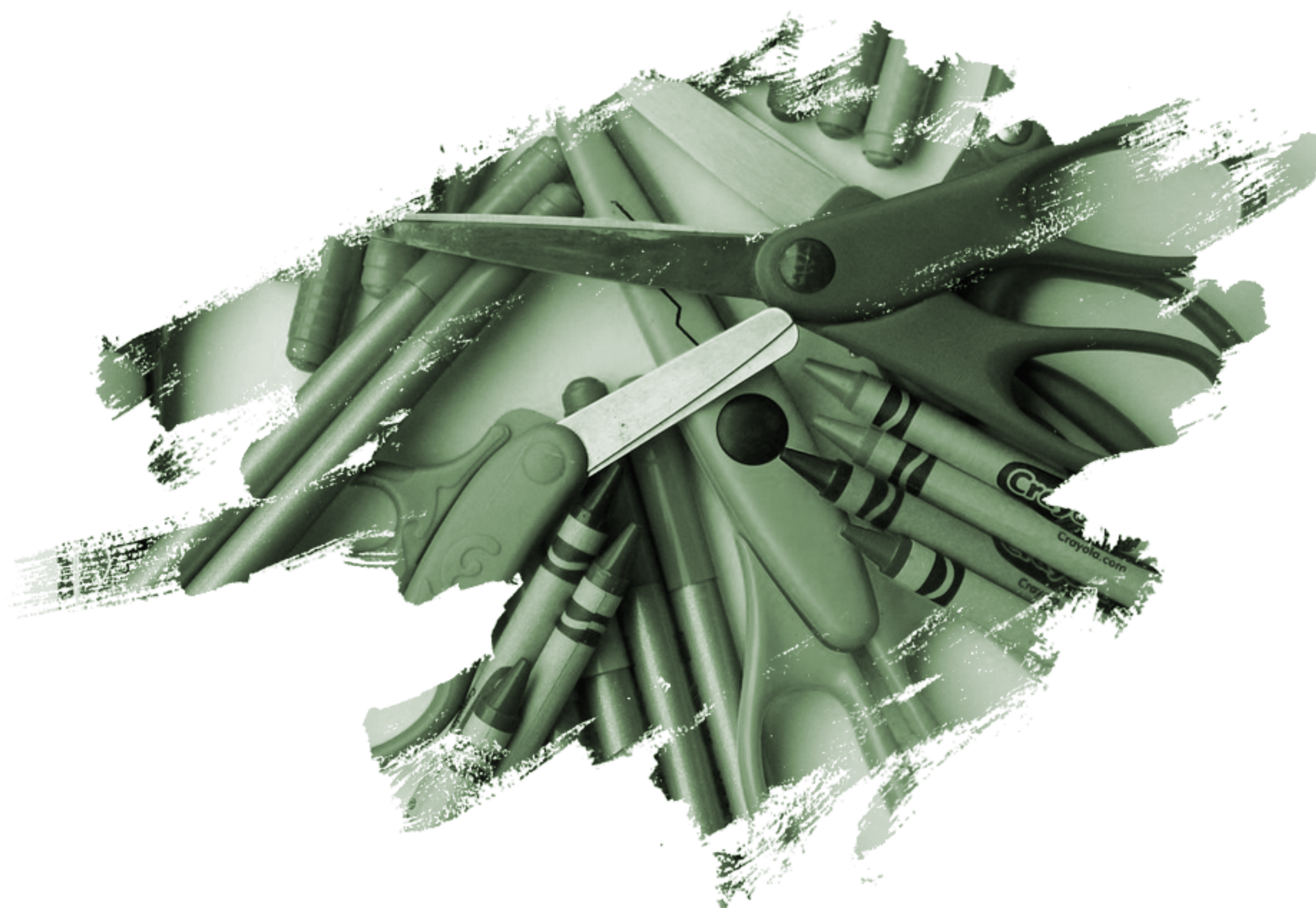
"אפילו את החתימה היא לא שינתה", אמרה נורית, "אמרתי לך שזאת מן מחלה כזאת".

הייתי נסערת. נזקקתי לדניאלה שתסביר לי מה ואיך ולמה. מה חשבה כשגנבה מאנשים שבאו להתייעץ אֶתה? מה הסיבה מאחורי מעשיה? היא הרי ידעה להסביר כל דבר כמעט.

"היא פסיכולוגית", אמרתי, "איך היא מסבירה את עצמה?"

נורית צחקה:

"מי אמר לך שהיא מסבירה את עצמה?" שאלה.





האהוב, גרושתו והילד בארון הבגדים

הייתי צריכה לחשוד כשאמר שלא נוכל להיפגש בערבים. חשבתי שזה מוזר אבל הדחקתי; היה בינינו משהו שעד עכשיו רק חלמתי עליו, משהו אמתי.

ידעתי שהוא גרוש עם שני ילדים ושהיו לו חיים לפניי כמו שלי היו לפניו. הייתי מוכנה לכול, כך חשבתי. עד השבוע שעבר.

"אתה גר עם גרושתך?! " כמעט ירקתי את הקפה.

"תני לי להסביר", התחנן.

היה לו מבט רדוף בעיניים שרק גרם לי לאהוב אותו יותר. הפגיעות שלו ריגשה אותי, גרמה לי לחוש נחוצה.

הוא סיפר שהוא חי אתה משום שהוא דואג לה; היא לא משוגעת אלא קצת שבורה: אחרי שני הילדים היא איבדה חמישה עוברים. ההיריון השמיני היה הקשה מכולם. בלידה גילו שהתינוק מת, אלא שהיא המשיכה לחיות כאילו הוא קיים ונוכח: העניקה לו שם והקצתה לו מקום ליד השולחן ומיטה קטנה בארון הבגדים.

"אולי תבואי לארוחת ערב?" הציע. "היא ביקשה שתבואי".

לא עניתי לו באותו היום, לא דיברתי אתו למחרת וגם לא ביום שלאחר מכן. תחושה רעה התערבלה אצלי בבטן. דמיינתי אותה, משוגעת בשער פרוע וכותנת מוכתמת, ואת ילדיו בחליפות נוקשות ופנים חיוורים. הכול נראה עקום פתאום, הכול פרט לאהבה.

התגעגעתי אליו: לצחוקו, לנעימות שחשתי בקרבתו, לצורך שלו בי, בייחוד כשהבנתי כמה אני חשובה לו. "עוגן", קרא לי, "סלע איתן בסופת חיי".

הסכמתי לפגוש את המשפחה.

גרושתו קיבלה אותי בחיבוק חם. היא הייתה מטופחת ויפה מאוד, בכלל לא כפי שדמיינתי. גם הילדים נראו רגילים: שובבים, מנוזלים ורעשניים. בזמן הארוחה בחנתי את ההתנהלות ביניהם, וכל מה שראיתי היה ידידות עמוקה והרבה עצב. הבטחתי לעצמי שאקום ואברח למראה זיק קטן של תשוקה, אבל משהו מלטף ונוח קירב אותי לאנשים האלה ולסידור המוזר שלהם.

אפילו הכיסא הריק לא הרגיש מוזר כל כך.

"הוא לא תמיד בא לאכול", הסביר אחד הבנים. "הוא לא מסתדר עם אבא".

עזרתי לאהובי לאסוף את הכלים וניסיתי להרגיע את עצביו. ידעתי שהוא יודע שהמפגש הזה הוא מבחן להמשך יחסינו.

"היא מאוד נחמדה", הנחתי יד על כתפו.

"תתעלמי מיקיר. הילדים אומרים שהם רואים אותו לפעמים, וזה מדאיג אותי שהיא מדביקה אותם בשיגעונות שלה".



אחר כך, כשהשכיב את הבנים לישון, גרושתו התיישבה לידי והגישה לי כוס יין.
"אני שמחה שיש לו אותך".

היא הייתה נחמדה והייתי חייבת לומר:

"אני לא מבינה אתכם. אתם מסתדרים מצוין. יש ביניכם קשר כזה..."

"יעיל? כן, אנחנו עובדים טוב יחד".

"אז למה התגרשתם?"

"כי אני לא אוהבת אותו יותר. לא אהבתי אותו מאז הפסיק להאמין לי. זה דבר אחד לספוג ממנו מבטי רחמים כאילו איבדתי את השפיות, ודבר אחר להיכנס אֶתו למיטה כל לילה. לא יכולתי לסבול את זה".

הילד עמד ביניהם.

"מגיע לו להיות מאושר. אנחנו שומרים על בית מתפקד, אוהב. הוא לא מאמין לי אבל הוא מאמין בי וגם זה משהו".

אחד הילדים קרא לה והיא התנצלה ועזבה. גמרתי את היין ולקחתי את הכוס לכיור. לכאורה הכול היה הגיוני: הוא רצה אותי, גרושתו נראתה בסדר, הילדים היו שמחים והבית היה נעים.

"אז למה את רוצה ללכת?!" שאל קול קטן שהבהיל אותי.

הסתובבתי.

ילד כבן ארבע, חיוור כאילו מעולם לא ראה אור יום, עמד בפתח המטבח והביט בי בסקרנות.

כוס היין נשמטה מידי והתנפצה על הרצפה בקול גדול. הילד נותר בבהלה. אִמו הגיעה במהירות ואספה אותו בזרועותיה לפני שייפצע מהשברים. אהובי הגיע אחריה והסתכל בשתינו. מבטו הרדוף התקשח כשגרושתו הבחינה שהסתכלתי בילד וקראה:
"את רואה אותו!"

המצוקה בעיני אהובי הכאיבה לי.

פתאום הבנתי: הוא הזר בבית, נוכח אבל לא רואה, חלק אבל לא ממש.

אהבתי אותו יותר מתמיד.

"לא", עניתי, "אני לא רואה אף אחד".





אלוהים יקר. אבא הלך לאיבוד. לא חזר הביתה. שבוע עבר, שבועיים, גם חודש בינתיים חלף והוא לא בא. אימא אמרה שכנראה נעלם. אולי חטפו אותו. לא יודע. חצי שנה עברה ולא שמענו ממנו שום דבר. אימא בוכה. הרבה היא בוכה מאז. כשאני נכנס לחדר שלה ושל אבא היא מיד מנגבת את הדמעות ואומרת שזה בכלל בגלל שנכנס לה משהו לעין, אבל אני יודע שזה סתם. זה בגלל אבא. בגלל שהיא לא יודעת מה קרה לו. אחרי מספיק זמן היא התחילה אפילו לקלל אותו. זה ממש קשה לי לשמוע אז אני מנסה לאטום את האוזניים חזק בידיים, אבל אני עדיין יכול לשמוע איך היא מקללת אותו. אני לא אגיד את הקללות אלוהים, כי לא שמים פתק בכותל עם קללות, אבל אלה דברים מאוד מכאיבים. ארשום לך רק שהיא מאשימה אותי שעזב אותה לבד אתנו להתמודד מול כולם. היא אמרה, ואת זה רשמתי לי על דף כי כן רציתי לעדכן אותך בזה: "שהיה עדיף שהיה מת מאיזו מחלה כמו גבר, או מת במלחמה". לא רציתי לשמוע את זה.

השנים עברו אלוהים, ולא שמענו כלום. שום מכתב, שום מודעה בעיתון, שום "סליחה שנשתי". אימא אומרת שזה חייב להיות שהוא נטש. זה ההסבר ההגיוני היחיד. "אבל הוא אהב אותי", תמיד אמרתי לה והיא הייתה מתחילה לבכות אז לא המשכתי כדי שלא יכאב לה עוד.

הייתי מחפש אותו, אלוהים, אתה כנראה יודע את זה כי אתה ממילא יודע הכול. בפארקים הייתי מחפש שאלתי כל מיני חסרי בית אם הם ראו אותו. אף אחד לא ידע מי זה. נסעתי בלי שאימא תדע לערים אחרות כדי לחפש אותו שם. לא מצאתי. אבל מה כבר יכולתי לעשות, אלוהים? לוותר? להקשיב לאימא ולהודות שהוא זרק אותנו? שאבא הוא כבר לא אבא יותר?

ניסיתי לעזור לאימא כמה שיותר. ניסיתי שלא להרגיז אותה. ויתרתי על דברים שכל כך רציתי שתקנה לי, כי ידעתי שאין כסף בבית ואני לא יכול לבקש דברים כעת כשאבא לא כאן.

אז אלוהים היקר, אני כותב לך את זה במכתב, ואני מקווה שאתה באמת קורא מכתבים ולא רק פתקים קצרים או לפחות שיש לך משהו שמקצר בעבורך את הבקשות. אם תוכל, אלוהים, למסור לו לאבא שיחזור. תגיד לו בדרכים שרק אתה יודע, שנשלח על הכול. רק שיחזור. ואם הוא לא רוצה לחזור, אז שיודיע. שיודיע לנו למה עזב. שיגיד שהכול בסדר אתו. שנדע.

אזכיר גם, אלוהים, שאימא בסוף לקחה בלש פרטי. מישהו שזה התפקיד שלו למצוא אנשים שנעלמו או כל מיני תעלומות בלתי פתורות. היא אמרה לי שהוא לא מצא כלום. לא יודע. אבל גם אמרה שאת הכסף הוא לקח. חיפש ולא מצא לו זכר. כאילו האדמה בלעה אותו, אימא אמרה, אז התחלתי לבדוק באינטרנט אם היו מקרים כאלה. ובאמת היו מקרים שאנשים נעלמו כאילו בלעה אותם האדמה. והיו מקרים שהאדמה באמת בלעה אנשים, פשוט ככה – פתחה את הפה ובלעה את כל מי שהיה בסביבה שלה. אבל זה לא המקרה שלנו. פה לא קרה כזה דבר.

אז אלוהים, אני מקווה שתספיק לקרוא את זה לפני שהמכתב שלי ייפול מבין הסדקים בכותל, ואז אולי משהו יזרוק אותו לפח או שסתם יתגלגל ללא מטרה. אני מקווה שתוכל לפנות קצת מהזמן העמוס שיש לך ולהקשיב לי. אני מקווה, אלוהים, שתצליח להעיף מבט באימא שלי. היא עדיין בוכה בלילות. כל כך הרבה זמן עבר מאז והיא עדיין בוכה. אלוהים, לא ביקשתי הרבה דברים. אני לא ילד שכל הזמן מנדנד על טלפון חדש או מיטה חדשה, אבל אני רוצה את אבא שלי. איפה אבא?





קשה לומר שלא הסתקרנתי.

ספיר. ספיר? לא נראה לי. למרות שעל תיבת הדואר רשמו: ספיר ויוסי דאלאל. דירה 4 קומה ב. ולא שאני מציצנית או משהו כזה, אבל מאז שהם עברו שמת לי לב לכמה דברים: היא מחליפה נעליים ותיק בכל יום, מישהו אוסף אותה בבוקר והיא חוזרת בערב והיא מנשקת את המזוזה בכניסה, ואת זה אני רואה כי כל זה קורה בדיוק כשאני שותה קפה במרפסת. בכל אופן, יום אחד ראיתי אותה מחכה. ככה, נשענת על רגליים ארוכות ויפות, שמלה לבנה עם פרנזים אדומים, שער פחם עוטף פנים לבנים מקושטים בעיניים ירוקות, חתולה בחצר. חשבתי, מאיפה היופי הזה?

ואני מרגישה שאני קצת מקנאה. קצת. כי משהו בה לא נראה לי שצריך לקנא בו.

הבחור שבא לאסוף אותה יצא מהרכב, פתח לה את הדלת, והיא נעלמה, שקעה במושב לידו, מחייכת. לרגע התעכבו והוא הניח עליה יד. על הירך, איפה שהשמלה היפה שלה נגמרה. וכמו כפתור שנדלק בו האור היא שוב חייכה, רק בשפתיים היא חייכה, בלי העיניים. העיניים היו כהות, כאילו מישהו כיבה שם את האור.

אחר כך הם נסעו, אבל אני ראיתי את ההוא, נו, יוסי? ההוא הציץ להם מהתריסים, והמבט שלו לעומתה היה, איך להגיד? האמת? מבט שלא הייתי רוצה להיתקל בו.

באותו היום היא חזרה מאוחר. ואז שמעתי אותם.

"בן זונה, מה רצית שאני אעשה?" היא אמרה לו, טראח, שמעתי כוס נשברת, "יא מניאק, מי אתה בכלל?" וטראח, משהו נשבר.

אותו? לא שמעתי מדבר, רק מזיז רהיטים או משהו כזה, ואחר כך היה שקט. ושמעתי אותה בוכה. "יא, זבל, יא זבל! זבל היית וזבל נשארתי", הוא אמר לה, והיא בוכה. ואחר כך נהיה עוד יותר שקט.

למחרת בבוקר לא ראיתי אותה יוצאת, האמת? דאגתי.

כל היום חיכיתי והתפללתי שההוא יצא ואוכל לגשת לבדוק. ואז כשזה קרה, "אני... אני השכנה ממול... רק רציתי לשאול אם את צריכה משהו". בחריץ הדלת שפתחה יכולתי לראות את החתך שהיה לה מעל העין ולמטה, על הסנטר.

"מה את רוצה?" מלמלה, ואני, רק רציתי שתדע ששמעתי.

"אני יכולה לעזור?" שאלתי.



"שום דבר, תלכי", ענתה, אבל השאירה את החריץ. נכנסתי. ושקתי, מה כבר יכולתי להגיד
 לה? אז היא אמרה: "את יודעת, הוא בסך הכול בחור טוב, הוא דואג לי". ריח מוזר,
 חשבתי, ריח מוזר יש בדירה. והעיניים שלי נעו מהפוני המושלם שלה לכתם שליד העין,
 ולא ידעתי במה להסתכל קודם. "אני אוהבת אותו, אבל לפעמים הוא משתגע". פתאום,
 כאילו נזכרה בכאב, הרימה יד ונגעה בפצע, "יש לי חומר מרגיע, להביא?"
 העיניים שלה נעו ממני לכניסה ומהכניסה אליי, ואז ראיתי אותו, ראיתי את הפחד. הוא ישב
 לה על כל הפנים, ככה, התפשט מהעיניים לכיוון האף, הפה, הסנטר, הצוואר, הכתפיים...
 והנשימות שלה עלו וירדו, ירדו ועלו במהירות, כאילו דוברמן נכנס לחדר, התיישב מולה
 פוער לסתות, "תלכי, תלכי עכשיו, מהר", אמרה ודחפה אותי החוצה.
 נשמתי מהר, רציתי להספיק להגיד לה ש... אבל אז שמעתי את הרכב שלו חונה.





יושב בפּנה מְכַנֵּן
מקְשִׁיב לְשִׁיר יֶשֶׁן בְּאַזְנוֹת
עוֹצֵם עֵינָיו, הַבְּעָה רְצִינִית
חֲלָצָה אֲדָמָה עִם תְּנוּיַת גְּזוּרָה
לא מְדַבֵּר, לא מְחַבֵּק, לא נוֹגֵעַ
יְלֵד שְׁלִי, עַל מָה אֶתָּה חוֹשֵׁב?



מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
עיצוב גרפי: רובי גורדון



<http://motiv-magazine.co.il>



<http://facebook.com/motiv.magazine>



<http://bit.ly/motiv-youtube>



<http://instagram.com/motiv.magazine>



info@motiv-magazine.co.il

